

EHITISTELE ESITATAVAD NÕUDED TARTU MAHEAIA LINNUPARGI AIAS

Maakasutaja võib enda kasutuses olevale maa-alale ehitada kasvuhooneid ja/või kiletunneleid, komposti- ja tööriistakaste, aiakuure ning varjualuseid vastavalt MTÜ Tartu Maheaed „Aiamaa kasutamise korrale“.

Oma krundile võib ehitada/paigaldada maksimaalselt kaks hoonet: 1) kasvuhoone ja 2) aiakuur või varjualune. Väikekruntidele laiusega kuni 5 m ei ole võimalik kuure ega varjualuseid paigaldada. Tööriistade hoiustamiseks võib ehitada krundile kast-pingid kõrgusega kuni 50 cm maapinnast. Samuti on võimalik naaberaednike kokkuleppel paigaldada ühisehitist (vt p 3.4).

Puidust varjualustele ja aiakuuridele tuleb Tartu maheaias kohaldada seadusandlusest (siseministri 30.03.2017 määrus nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“, Ehitusseadustik, Tuleohutuse seadus) tulenevaid nõudeid. Muudele objektidele (kompostikastid, tööriistade hoiukastid jms) rakenduvad maheaias kehtestatud nõuded.

Märkus. Kuigi ehitiste rajamine on Tartu Maheaias käesoleva eeskirjaga lubatud, eelistame linnaaianduse arendamist ning kõik püstitatud ehitised peaksid olema võimalikult minimalistlikud ja omavahel kokku sobituvad.

1. AIAKUURI VÕI VARJUALUSE PAIGALDAMINE

Aiakuuri või varjualuse paigaldamisel lähtub maakasutaja käesolevas eeskirjas toodud nõuetest ja tüüplahendustest. Ehitiste asukoha planeerimisel tuleb lähtuda heanaaberlikust tavast ning võimaluse korral kooskõlastada objekti asukoht kõrvalasetsevate aiamaanaabritega.

Maakasutaja esitab maheaia juhatusele sooviavalduse elektronposti teel aadressile tartumaheaed@gmail.com või kirjalikult paberil. Koos avaldusega esitatakse paigaldatava objekti eskiis ja asendiplaani ning kui on, siis info naaberaednikega saavutatud kokkulepete kohta.

2. AIAKUURIDE ÜLDNÕUDED

Aiakuur on siseruumiga hoone, mille ehitamiseks on olenemata kuuri mõõtmetest tarvis koostada ehitusprojekt ning esitada ehitusteatis ja kasutusteatis. Teatiste taotlused ja nendega seotud dokumendid esitatakse Tartu Linnavalitsusele elektrooniliselt ehitisregistri (www.ehr.ee) kaudu. **Kinnise siseruumiga aiakuuride kavandamine ei ole seetõttu Tartu maheaias soovituslik.** Selle asemel tuleks aiakuurile kavandada kas katuseviilu ava või lippidest seinad, et aiakuurid oleksid kinnise siseruumita. Selliselt saab neid püstitada varjualustega samadel alustel.

Maheaia kuur on ostetud või ehitatud ilma vundamendita puitehitis, millel on järgmised parameetrid:

- ehitisealune pind kuni 10 m²;
- viilkatus kaldenurgaga 15-25 kraadi (vt *Joonis 1*);
- katuseharja kõrgus kuni 2,3 m.

Viilkatus on katus kahepoolse kaldega. Erinevatel katusepooltel on lubatud kasutada erinevat kallet. **Keelatud on ühepoolse kaldega katused.**

Katus kaetakse kas katusepapi, sindlite, laudise või läbipaistva polükarbonaadiga, **eterniidi kasutamine on keelatud.**

Joonis 1. Katuse kaldenurga mõõtmine.

Kuuril on soovitatavalt vähemalt üks aken.

Kuuri põhivärvus on kas naturaalse puidu toonides (valkjās-kollakad-pruunikad toonid), tumeroheline või Rootsi punane. E-poest ostetud aiakuuride värvitoonid peavad sarnanema nõutud põhitoonidega. Hoone põhivärvusena mitte kasutada lillat, oranži, sinist, musta ega valget. Kuuri detailide (aknapiirded, aknalauad, uks, uksepiire) korral võib kasutada põhitoonist erinevaid, kuid sellega harmoneeruvaid värvitoone Rootsi värvi galeriist: <https://ekoterm.ee/k%C3%B5ik-puidu-jaoks/naturaalne-rootsi-v%C3%A4rv/rootsi-v%C3%A4rv-galerii>. Värvilise asemel võib kasutada ka peitsi.

Välisviimistluse puitlaudist võib kombineerida vitstest punutisega või muude looduslike materjalidega. **Metallist kuurid on keelatud.**

Kuur paigaldatakse tasandatud pinnal olevatele betoonplokkidele (nt *Fibo* plokid).

Joonis 2. Tasandustoed.

Joonis 3. Lisaks plokkidele võib kuuri põhja kinnitada maasse löödud vaiadele.

3. MAHEAEDA SOBIVATE EHTISTE TÜÜBID

3.1. Viilkatusega aiakuur – maheaia kuuri põhitüüp

Tüüpiline ukse ja aknaga (võib olla ukse) aiamaaja (vt *joonis 4*), mis on kas ostetud või ise ehitatud. **Kui aiamaajale soovitakse lisaks ehitada terrassi, siis ehitisealune kogupind ei tohi ületada 10 m².**

Kinnise aiakuuri paigaldamisel on vajalikud projekt, ehitus- ja kasutusteatised. Kuur (vt *joonis 4*), mis sisaldab õhku läbilaskvaid osi, kuulub kategooriasse „rajatised“ ja teatise linnalt taotleda ei ole vaja.

Joonis 4. Estpanel.ee

Joonis 5. Kuur Tartu maheaias

Juhul, kui aednik soovib ehitada *joonisel 4* toodud mudeliga sarnaneva aiakuuri rajatisena, võib teha katuseviilu alla avause või ukse alaosa sõrestikuna (vt *joonis 6*).

Joonis 6. Rajatise tunnuseid: avaus(ed) katuseviilus ja võreuks.

Aeda võib paigaldada ka e-poes pakutavaid tööriistakuure. Need sobivad pigem paremini kraavilähedasse põõsarindesse.

Joonis 7. [Aiakuur „VidaXL“](http://Aiakuur.VidaXL)

3.2. Varjualune

Varjualused on ilma siseruumita rajatised.

Puitkatuse ja puitkonstruktsiooniga varjualune on samaväärne aiakuuriga. Nende paigaldamisel ja ehitamisel tuleb rakendada samu printsiipe nagu kuuride korral, st arvestada nõutava ehitistevahelise kaugusega (8 m) ja kasutada samu materjale. Lubatud on ka polükarbonaat (kasutusel kasvuhoonetel).

Joonis 8. Varjualune

Varjualuste hulka saab lugeda ka lehtlaid. Viilkatuse korral arvestada nõutud kaldenurka. Lehtlale võib teha polükarbonaadist katuse andmaks rajatisele vihmavarju funktsioon.

Joonised 9 ja 10. Lehtla variante

3.3. Kuur-kasvuhooone

Eraldiasetseva kuuri ja kasvuhooone asemel on lubatud ehitada nende hübriidi kuur-kasvuhoonet. **Käsitletakse seda kahe ehitise paigaldamisena** ja sellele kehtivad järgmised parameetrid:

- maksimaalne lubatud ehitisealune pind on 20 m², millest kuuriosa maksimaalne suurus on 10 m²;
- ehitise pikima külje maksimaalne pikkus on 5 m;
- kuuriosa katusekalle peab jääma vahemikku 15-25 kraadi;
- katuseharja maksimaalne kõrgus 2,3 m.

Hübriidehitise osadele kehtivad sarnased põhimõtted nagu eraldiasetseva kuuri ja kasvuhoone korral. Muuhulgas tähendab see seda, et hoonel puudub vundament, ei tohi kasutada klaasi ja kuuriosal peaksid olema õhku läbilaskvad elemendid.

Lubatud on kokku ehitamine nii külgepidi kui otsakuti. Soovitatav on siiski külgepidi, kuna sellisel juhul on parem järgida õiget katusekallet.

Joonis 11. Kuur ja kasvuhoone [külgepidi koos](#)

Joonis 12. Kuur ja kasvuhoone [otsakuti koos](#)

3.4. Naaberaednike ühisehitis

Maheaias on maatükke ka väga väikese laiusega (5 m), mistõttu ei ole võimalik kuuri või katusealust püstitada. Seetõttu soovitame naabritel koostööd teha ning võimalusel paigaldada ühine aiakuur, varjualune või hübriidehitis (vt *joonis 13*). Selline ehitis paigaldatakse kahe maatüki piirile ja selle suurusele kehtivad nõuded:

- suurim ehitisealune pind on 10 m²;
- ehitise pikima külje lubatud pikkus on 5 m.

4. EHITISE ASUKOHT KRUNDIL

Asukoha määramisel tuleb lähtuda kahest aspektist: selle kaugusest kraavist ja vahemaast kõrvalkrundi ehitis(t)ega. Vastavalt siseministri määrusele „Ehitisele esitatavad tuleohtusnõuded“ (§ 22 lg 2) **tuleb puidust rajatiste puhul tagada nendevaheline tuleohtuskuju vähemalt 8 m.** Naaberkruntidele saab kuuri ja puidust varjualust paigutada probleemivabalt vaid juhul, kui kruntide laiused on vähemalt 10 m ja kuur laiusega kuni 2 m.

Kuur või varjualune paigaldatakse 1,5-5 m kaugusele kraavi teljest ja fassaadiga kesktee poole. Lähtudes aiamaa asukohast ja kuuri asetusest sellel, võib olla sobilikum fassaadi suund mõnes teises suunas, kuid selline otsus **peab olema läbi räägitud ja kooskõlastatud juhatusega.**

Kui naaberehitiste vahe jääb väiksem kui nõutav tulekuju (8 m), sõlmitakse omanike vahel kirjalik leping (vt *Lisa 1*), milles sätestatakse põhimõtted võimaliku põlengu korral. Vastav leping kooskõlastatakse juhatusega.

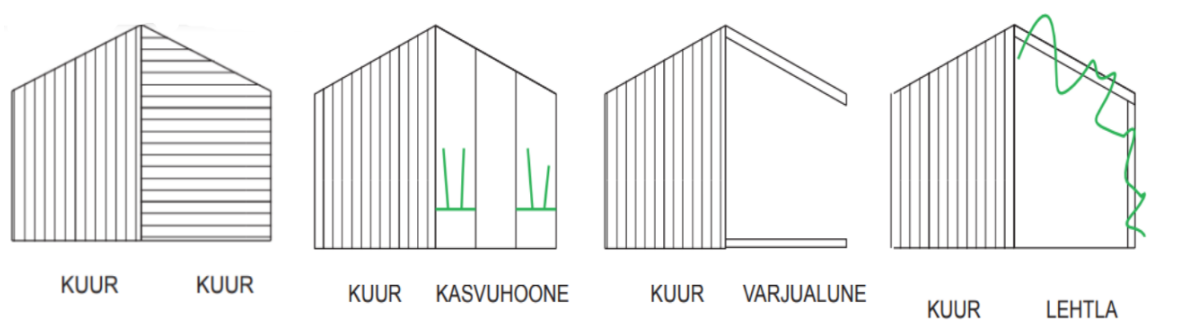
Ehitise asukoha valik krundil kinnitatakse alati koostöös juhatusega või juhatuse määratud isikuga.

5. NÕUDED PÜSTITATAVA EHITISE KAVANDILE

Koos sooviavaldusega esitatakse paigaldatava objekti kohta järgmised andmed:

- 1) ehitise laius, pikkus, kõrgus, pindala;
- 2) materjal, värv;
- 3) e-poest ostes eskiis või link E-poe mudelile;
- 4) ehitise asendi plaan krundil - kaugus kraavi servast, kaugus keskteeni ja kaugus naaberkruntideni;
- 5) aedniku/e ees- ja perekonnanimi.

Märkus: Kõik dokumendis toodud pildid on illustratiivsed ja aednikud ei pea tegema täpselt nende jooniste järgi. Aia ühtse ilme huvides on soovitatav, et kõik ehitiste soovijad lähtuvad nendest tüüpskeemidest.

Joonis 13. Sama tüüplahendusega eri rajatiste skeemid. Arhitekt Liisa Valdmann.

Lisa 1

Aednik 1:

Nimi:

Aadress:

Aednik 2:

Nimi:

Aadress:

KOKKULEPE

Tartus, .. /.. / 202..

Käesolevaga kinnitame, et:

- oleme teadlikud asjaolust, et meile kuuluvad ehitised Tartu Maheaia on püstitatud lähemale kui siseministri määrusest „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“ (§ 22 lg 2) ja Tartu Maheaia eeskirjast „Ehitistele esitatavad nõuded Tartu Maheaia Linnupargi aias“ tulenev nõue seda ette näeb (tuleohutuskuja peab olema 8 m)

ning

- juhtumil, kui ühe kuuri süttimise tagajärjel peaks kahjustuma või hävima teise aedniku ehitis. ei esita me teineteisele pretensioone.

/ Aednik 1 /

/ Aednik 2 /